ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 34 (92) | Субота, 27 лістапада 1971 г. | Год выдання 3-ці | Цана 2 кап.

СЕСІЯ СТУКАЕ Ў ДЗВЕРЫ

ДА ЯЕ — 35 ДЗЁН

★ ★

МАШЫНА СТАВІЦЬ АДЗНАКУ

У лютым бягучага года ва універсітэце арганізаван кабінет праграміраванага навучання. За гэты час у ім праведзены 65 занятка ў са студэнтамі па дзевяці вучэбных дысцыплінах. — Студэнты ахвотна і хутка асвойваюць метады праграміраванага навучання, — расказвае загадчык лабараторыі Яўген Георгіевіч Кір'янаў. — На азнаямленне з работай на машыне «КІСІ-5» затрачваецца тры — чатыры мінуты. Праходзіць яшчэ шэсць — сем мінут і выкладчык, які вядзе заняткі, запісвае з экрана адзнаку адказаў студэнтаў.

Я. Г. Кір'янаў адзначае, што за прайшоўшы час не было выпадкаў рознагалоссяў машыны з фактычнымі ведамі экзаменуючыхся.

Прысутнічаю на адным з заняткаў, які праводзіць са студэнтамі трэцяга курса біёлага-глебавага факультэта кандыдат біялагічных навук Ніна Сямёнаўна Кісялёва. Будучыя спецыялісты дзелавіта і спакойна рыхтуюцца да зімовай экзаменацыйнай сесіі. (Здымак уверсе).

Уважліва ўглядаецца студэнтка трэцяга курса біёлага-глебавага факультэта Валянціна Ражанкова на экран машыны. Як яна ацаніла яе веды? (На здымку). Праз секунду — другую з'явіцца адзнака.

А. АЛЯКСАНДРАЎ.

ЧАС ПРЫСПЕШВАЕ

Здавалася б, яшчэ некалькі месяцаў назад кожны з нас марыў стаць студэнтам. І вось мы пераступілі ўніверсітэцкія аўдыторыі — вучыся, авалодвай ведамі, рыхтуйся стаць спецыялістам. А факты гавораць аб іншым. Новая сістэма навучання, розныя адносіны да вучобы адбіваюцца і на нашай паспяховасці. Аб гэтым сведчыць бягучая паспяховасць студэнтаў першага курса механіка-матэматычнага факультэта.

З першых дзён сур'ёзна адносяцца да вучобы М. Злотнікава, С. Трацццяк, А. Шэкаў (15-я група), Л. Караткевіч, І. Манега, Л. Несцярэнка, В. Міхайлаў, А. Віктароўская, А. Іванова, Р. Каган, З. Таралава (11-я група). Бадай, на гэтым і канчаецца пералік.

Становішча з бягучай паспяховасцю ў нашых таварышаў даволі трывожнае. У 16-й групе навучаюцца 27 чалавек. І толькі І. Бірыла добра вучыцца, ў астатніх жа рабят ёсць нездавальняючыя адзнакі. Недобрасумленна адносяцца да заняткаў Т. Майсюрова, у якой нездавальняючыя адзнакі па гісторыі КПСС, замежнай мове, начартальнай геаметрыі і аналітычнай геаметрыі, В. Нікіціна, В. Ткач, Н. Варатун, Е. Буякевіч, В. Тачылкіна і Л. Сечка.

Да зімовай сесіі застаецца не вельмі многа часу, а ў Т. Хвясько з 7 вывучаемых прадметаў па пяці нездавальняючыя адзнакі.

Можна і далей працягваць пералік юнакоў і дзяўчат мехмата, якія сваімі адносінамі кладуць пляму на ўвесь калектыў факультэта. Да сесіі ім неабходна выправіць нездавальняючыя адзнакі, не забываць, што час прыспешвае. Згубленае сёння цяжка будзе наверстаць у студзені.

Т. ГАЎРЫЛЕНКА,
Т. КАРАТКЕВІЧ,
С. ГУЗ,
студэнты першага курса мехмата.

НЕ ТЫЯ РЭКОРДЫ

Студэнты факультэта фізічнага выхавання не раз радавалі сваіх таварышаў па універсітэту перамогамі на футбольным полі і валейбольных пляцоўках, на лыжні і лёдавай дарожцы, рэкордамі ў лёгкай атлетыцы і ў плаванні, поспехамі на барцоўскім дыване і ў веласіпедных гонках. А лепшыя з іх абараняюць гонар зборных каманд Беларускай ССР і Савецкага Саюза, высока нясуць спартыўныя сцягі нашай Радзімы на стадыёнах свету.

Але сёння мая размова пойдзе аб тых «дасягненнях» і «рэкардсменах», аб тых, хто забывае найпершы абавязак студэнта — добра вучыцца.

Многім вядома імя другакурсніка Віктара Дралава. У мінулым годзе ён не вызначаўся асаблівай стараннасцю ў вучобе, меў запазычанасці, прапускаў заняткі. З вялікімі цяжкасцямі адолеў Віктар праграму першага курса. Прайшло лета, здавалася, было дастаткова часу прааналізаваць свае вучэбныя справы, адносіны да навукі, студэнцкія паводзіны. Гэтага Дралаў не зрабіў.

Набліжаецца зімовая экзаменацыйная сесія, і зноў імя Віктара называюць у ліку дрэнных студэнтаў. У першым семестры Дралаў прапусціў ужо 100 вучэбных гадзін, і па бягучай паспяховасці яго справы дрэнныя. У Віктара незалікі па замежнай мове, ручному мячу і музычна-рытмічнаму выхаванню.

На другім курсе не лепшае становішча і ў Аляксандра Сідарэнкі. Па пропусках ён ідзе з Дралавым грудзі ў грудзі, ды яшчэ не засвоіў педагогіку і музычна-рытмічнае выхаванне. Але вышэйшае «дасягненне» належыць Міхаілу Саладунову з чацвёртай групы. 126 вучэбных гадзін прапусціў нядбайны студэнт, а з бягучай паспяховасцю ў яго становішча зусім дрэннае — ніводнага заліку. Не, не такіх «рэкордаў» чакалі мы ад Саладунова.

Трэці год навучаецца ва універсітэце Іван Валасенка. За гэты перыяд і ён не здолеў усвядоміць свой студэнцкі абвязак — у першым семестры ўжо прапусціў 50 гадзін, не атрымаў залікаў па палітычнай эканоміі, рухомых гульнях і замежнай мове.

На першым курсе таксама ёсць свае «рэкардсмены». С. Чарняцоў на старце студэнцкай дзейнасці «паказаў» сябе. Таварышы здаюць семінары і залікі, удзельнічаюць у калоквіумах, а ён — і ў вус не дзьме.

— Пачакаю яшчэ, — цешыць сябе Чарняцоў, — цішэй едзеш...

А вось дзе будзе такі студэнт? У Чарняцова няма ніводнага заліку па бягучай паспяховасці.

Не намнога адстае ад хлопца і Л. Канышава. З сямі вывучаемых дысцыплін па пяці яна мае запазычанасці.

Такое «саперніцтва» да добрага фінішу не прывядзе.

Я не ўпамянуў яшчэ некаторых несур'ёзных студэнтаў, спадзеючыся, што яны выправяць свае паводзіны і паспяховасць.

В. ПАДАСІНАЎ,
намеснік дэкана па вучэбнай рабоце.

Сацыялістычныя абавязацельствы

СТУДЭНЦКІХ ПРАФСАЮЗНАЙ І КАМСАМОЛЬСКАЙ АРГАНІЗАЦЫЙ ПА ДАСТОЙНАЙ СУСТРЭЧЫ XV З'ЕЗДА ПРАФСАЮЗАЎ СССР

Ідучы насустрач XV з'езду прафсаюзаў СССР, прафсаюзная і камсамольская арганізацыі Гомельскага дзяржаўнага універсітэта абавязуюцца:

1. Лічыць усю работу прафсаюзнай і камсамольскай арганізацый універсітэта накіраванай на дастойную сустрэчу XV з'езда прафсаюзаў СССР.
2. Замацаваць поспехі ў вучобе, дасягнутыя ў мінулым навучальным годзе, дабіцца павышэння агульнай паспяховасці на тры працэнты, грамадскія навукі здаць толькі на добра і выдатна.
3. Палепшыць лекцыйную і прапагандысцкую работу сярод насельніцтва — прачытаць 100 лекцый перад працоўнымі Гомеля і вобласці.
4. Прадоўжыць шэфскую работу ў сельскіх школах, дапамагаць ім метадычнай літаратурай і нагляднымі дапаможнікамі, весці прапаганду факультэтаў.
5. Мастацкай самадзейнасці факультэтаў часцей выступаць з канцэртамі ў Гомелі і вобласці—даць 10 шэфскіх канцэртаў.
6. Правесці агляд-конкурс мастацкай самадзейнасці, прысвечаны XV з'езду прафсаюзаў СССР.
7. Палепшыць работу студэнцкага навуковага таварыства, падрыхтаваць сто работ на рэспубліканскі конкурс па праблемах грамадскіх навук.
8. Правесці сустрэчы з старымі камуністамі, лепшымі людзьмі Гомеля і вобласці.
9. Разгарнуць спаборніцтва па паляпшэнню быту, культуры паводзін у інтэрнаце, аб'явіць конкурс на лепшы пакой, паверх і інтэрнат.
10. Разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва сярод студэнтаў на лепшую акадэмічную групу універсітэта. У лютым 1972 года правесці вечар выдатнікаў.
11. Прыцягнуць максімальную колькасць студэнтаў да ўдзелу ў спартыўных спаборніцтвах III агульнауніверсітэцкай спартакіяды.
12. Актыўна ўключыцца і паспяхова здаць Ленінскі залік «Рашэнні XXIV з'езда КПСС—у жыццё!»

ПРАФКОМ, КАМІТЭТ КАМСАМОЛА.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

АДБЫЛОСЯ чарговае пасяджэнне Вучонага Савета універсітэта. На ім быў заслуханы даклад загадчыка кафедры педагогікі і псіхалогіі дацэнта Івана Фёдаравіча Харламава «Аб мерах па паляпшэнню самастойнай работы студэнтаў першага курса».

Вучоны Савет абраў таксама на конкурсе на вакантныя пасады прафесарска-выкладчыцкага саставу кафедр універсітэта выкладчыкаў па розных спецыяльнасцях.

□

Разнастайныя пытанні **РАЗГЛЕДЖАНЫ** і абмеркаваны на пасяджэнні бюро камітэта камсамола універсітэта. Работа дзіцячага пакою міліцыі Чыгуначнага раёна г. Гомеля і ўдзел студэнтаў універсітэта ў падрыхтоўцы дастойнай сустрэчы 50-годдзя піянерскай арганізацыі імя У. І. Леніна — усё гэта было ў цэнтры ўвагі камсамольскіх актывістаў. На бюро былі вынесены і пытанні пра работу студэнцкага навуковага таварыства фізічнага факультэта і аб адказнасці камсамольцаў за даручаную справу.

□

24 лістапада партыйны камітэт на сваім чарговым пасяджэнні прыняў у члены КПСС К. С. Мохаву, В. М. Буйдуна і А. Е. Васькаўцова.

Партком заслухаў справаздачу начальніка добраахвотнай народнай дружыны універсітэта В. В. Серыкава аб рабоце дружыны і **ЗАЦВЕРДЗІЎ** план яе работы на 1971—1972 навучальны год. Зацверджаны таксама планы асноўных мерапрыемстваў партыйнага камітэта ГДУ на 1971—1972 навучальны год. і Савет маладых вучоных нашага універсітэта.

Акрамя таго, слухалася пытанне аб пераразмеркаванні партыйных даручэнняў паміж членамі парткома.

□

Галоўным пытаннем пасяджэння кафедры рускай і беларускай моў было выпрацоўка і прыняццё ўмоў сацыялістычнага спаборніцтва. Супрацоўнікі кафедры **АБАВЯЗАЛІСЯ** прыкласці ўсе сілы для выканання планаў вучэбнай, навуковай і грамадска-палітычнай работы. А задачы стаяць перад імі важныя і складаныя: кафедра працуе над стварэннем «Літаратурна-дыялектнага слоўніка беларускай мовы» і «Абласнога слоўніка Гомельшчыны». Выкладчыкі і аспіранты вырашылі прачытаць лекцыі на лінгвістычную тэматыку ў Гомелі і раёнах.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

КАНКРЭТНЫЯ ПРАПАНОВЫ

У цэнтры ўвагі адкрытага сходу камуністаў партыйнай арганізацыі гісторыка-філалагічнага факультэта стаяла важнае пытанне: «Задачы партыйнай арганізацыі ў святле Пастановы ЦК КПСС «Аб далейшым паляпшэнні арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва».

«Пастанова ЦК КПСС — адзначыў у сваім дакладзе сакратар партыйнага бюро тав. У. В. Анічэнка, — мае выключна вялікае значэнне для далейшага развіцця сацыялістычнага спаборніцтва ў нашай краіне». У сацыялістычнае спаборніцтва ўключыўся і калектыў гісторыка-філалагічнага факультэта. Па паспяховасці ён займае першае месца ва універсітэце. Ды і грамадска карысная праца заўсёды ў полі зроку студэнтаў і выкладчыкаў факультэта. Кафедры беларускай і рускай моў, беларускай літаратуры актыўна ўдзельнічалі ў стварэнні «Філалагічнага зборніка», прымалі ўдзел у выязных пасяджэннях у раёны вобласці. Каб яшчэ больш актывізаваць сацыялістычнае спаборніцтва, на думку У. В. Анічэнкі, неабходна ўзмацніць партыйны кантроль за выкананнем даручэнняў, за павелічэннем аб'ёму навуковай прадукцыі і ле якасцю і сістэматычным узроўнем якасці ведаў студэнтаў.

Загадчык кафедры беларускай літаратуры М. М. Грынчык, які выступіў у спрэчках, паведаміў аб пошуках на кафедры новых форм сацыялістычнага спаборніцтва. У прыватнасці ён прапанаваў практыкаваць выязныя пасяджэнні ў больш аддаленыя раёны з мэтай прапаганды беларускай літаратуры. Гаварыў ён і аб павышэнні патрабавальнасці да ведаў студэнтаў.

— Калектыў кафедры рускай літаратуры,— пачаў сваё выступленне прафесар П. П. Ахрыменка, — выклікае на спаборніцтва кафедру беларускай літаратуры. Наша ж кафедра прыняла канкрэтныя мерапрыемствы: прачытаць лекцыі аб інтэрнацыянальным характары савецкай літаратуры, даклады аб дружбе літаратур. У 1972 годзе ў асноўным будзе выканана комплексная праца па руска-беларускіх літаратурных сувязях.

Аб справах гістарычнага аддзялення расказаў у сваім выступленні У. Д. Будзько. Яго думку пра недахоп падручнікаў і няпоўнае ўкамплектаванне кадрамі падтрымаў Г. С. Еўдакіменка. Ён жа выказаў трывогу, што планы сацыялістычнага спаборніцтва яшчэ не канкрэтызаваны і не прадстаўлены ў МК універсітэта.

Старшыня прафкома факультэта М. А. Прыходзька якраз і спыніўся на тым, што сацыялістычнае спаборніцтва кафедр будзе абмеркавана і прынята.

Пра ўмацаванне сувязей факультэта з школай і выхаваўчую работу з студэнтамі гаварыла В. І. Сапнікава. А тэма выступлення намесніка дэкана Т. І. Язэпавай была работа з адстаючымі і непаспяваючымі. Яна прапанавала канкрэтныя мерапрыемствы па ліквідацыі іх.

Выступілі ў спрэчках па дакладзе і студэнты гістарычнага аддзялення П. Раманенка і В. Багамольнікаў. Спаборніцтва паміж групамі, актывізацыя студэнцкай навуковай дзейнасці, шырокі ўдзел студэнтаў у канферэнцыях, конкурсах — вось галоўнае з іх выступленняў.

В. МІКАЛАЕЎ.

АГЛЯД-КОНКУРС

НА ЛЕПШЫЯ ПАКОЙ, ПАВЕРХ І ІНТЭРНАТ

З мэтай стварэння лепшых умоў быту, адпачынку і выканання распарадку дня ў інтэрнатах універсітэта прафком, студсаветы інтэрната і камітэт камсамола аб'яўляюць конкурс на лепшыя пакой, паверх і інтэрнат, прысвечаны XV з'езду прафсаюзаў СССР.

ЛЕПШЫ ПАКОЙ

1. Жыхары пакою ўтрымліваюць яго ва ўзорным парадку.
2. Строга захоўваюць правілы асабістай і грамадскай гігіены.
3. Няўхільна выконваюць распарадак дня.
4. Узорна нясуць дзяжурствы па паверху.
5. Прымаюць актыўны ўдзел у палітыка-масавых і культурных мерапрыемствах, праводзімых студсаветам, камітэтам камсамола, парткомам і рэктаратам.

ЛЕПШЫ ПАВЕРХ

1. Узорны санітарны стан паверху.
2. Выдатнае нясенне дзяжурства па паверху.
3. Рэгулярны выпуск сатырычнай газеты.
4. Правільнае і акуратнае вядзенне дакументацыі дзяжурнага па паверху.
5. Мастацкае афармленне хола паверху.
6. Выкананне распарадку дня жыхарамі паверха.

ЛЕПШЫ ІНТЭРНАТ

1. Узорны санітарны стан інтэрната.
2. Рэгулярнае правядзенне палітыка-масавых і клуьтурных мерапрыемстваў.
3. Дакладна наладжанае дзяжурства па паверхах і каля ўваходу ў інтэрнат.
4. Удзел жыхароў у добраўпарадкаванні тэрыторыі інтэрната.
5. Афармленне стэндаў нагляднай агітацыі.
6. Беражлівыя адносіны да сацыялітычнай маёмасці, якая знаходзіцца ў пакоях і ў інтэрнаце.

Вынікі агляду-конкурсу будуць падведзены ў лютым 1972 года. Пераможцы будуць адзначаны каштоўнымі падарункамі і граматамі.

Прафком, камітэт камсамола, студсаветы.

УПОРАВЕНЬ З ЧАСАМ

НА ЧАРГОВЫМ партыйным сходзе камуністаў адміністрацыйна - гаспадарчай часткі стаяла надзвычай актуальнае пытанне: «Авангардная роля камуністаў у выкананні службовага абавязку і павышэнні свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню».

У дакладзе па гэтаму пытанню камуніст **У. А. Шаўчэнка** адзначыў, што XXIV з'езд КПСС паставіў вялікія задачы перад працоўнымі нашай краіны, каб паспяхова выканаць дзевятую пяцігодку. Кожны камуніст абавязан усвядоміць канкрэтна сваё месца ў рабочым страі з тым, каб унесці дастойны ўклад у агульнанародную справу. Тав. У. А. Шаўчэнка прыводзіць некаторыя прыклады аб добрасумленных адносінах да сваіх абавязкаў. Так, Ю. Д. Алейнік шмат папрацавала, каб добра арганізаваць педагагічную і вучэбна-вытворчую практыкі. Значную работу правяла Т. Н. Таскіна па наладжванню бухгалтарскага ўліку. Добрасумленна да сваіх службовых абавязкаў адносіцца камуніст В. І. Конухаў.

— Але не ўсё добра ў нашай партарганізацыі, — гаворыць далей тав. У. А. Шаўчэнка. Хацелася б, каб больш увагі звярталася на выхаванне актыўнасці і ініцыятывы некаторых камуністаў. Менавіта з-за гэтага не на ўзроўні прайшлі першыя заняткі ў сетцы палітычнай адукацыі.

Далей тав. У. А. Шаўчэнка спыняецца на пытанні аб сацыялістычным спаборніцтве, якое мае важнае значэнне ў павышэнні працоўнай і палітычнай актыўнасці нашых работнікаў. Але да гэтага часу не афармлены сацыялістычныя спаборніцтвы, хоць кіраўнікі сваіх падраздзяленняў сцвярджаюць, што асноўныя палажэнні выпрацаваны і абмеркаваны. Колькі можна афармляць іх?

У заключэнне тав. У. А. Шаўчэнка заклікаў усіх камуністаў павысіць адказнасць за выканане сваіх службовых абавязкаў і грамадскіх даручэнняў.

Па заканчэнні даклада разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі.

Аб тым, як працуе калектыў бібліятэкі расказала тав. **В. М. Касцючэнкава.** Яна, у прыватнасці, адзначыла, што аддзел апрацоўкі апрацаваў звыш 30 тысяч кніг. На жаль, недастаткова наладжана работа з перыёдыкай.

Камуніст **А. А. Баскакаў** прысвяціў сваё выступленне рабоце аддзела кадраў, дзе, на яго думку, працуюць добрасумленныя, чулыя людзі. Як факт парушэння працоўнай дысцыпліны ён адзначыў спазненні на працу некаторых работнікаў.

Пра работу вучэбнай часткі, аддзела забеспячэння, бухгалтэрыі расказалі камуністы **А. А. Шынкароў, І. Д. Хлебаказаў** і **Т. Н. Таскіна.**

Тэме выканання партыйных даручэнняў было прысвечана выступленне тав. **М. М. Рудых.** «Даводзіцца па некалькі разоў напамінаць асобным камуністам,— адзначыў ён, — каб тыя выканалі даручэнне».

На сходзе выступілі таксама камуністы **В. М. Бараноўская** і **С. І. Праташчык.**

Па абмеркаваных пытаннях была прынята адпаведная пастанова, у якой намечаны канкрэтныя мерапрыемствы, якія сведчаць, што камуністы партыйнай арганізацыі адміністрацыйна-гаспадарчай часткі ідуць упоравень з нашым бурным часам.

Наш кар.

БІЕЛАГА-ГЛЕБАВЫ ФАКУЛЬТЭТ. Дослед праводзяць студэнткі чацвёртага курса Наталля Хількевіч і Наталля Захарчанка.

ДРУЖНА ПРАЦАВАЛІ

Студэнты другога курса фізічнага факультэта прынялі актыўны ўдзел у гарадскім камсамольскім нядзельніку па добраўпарадкаванню тэрыторыі будуючагася цырка.

Рабяты з першай групы прыбіралі падвальныя памяшканні. З агеньчыкам працавалі Ігар Матэвасян, Сяргей Мельнікаў, Уладзімір Антонаў і іншыя. Асабліва мне хочацца адзначыць Надзею Быкаву, Алену Какауліну, Людмілу Губанаву і Тамару Балыкову. Адным словам, дружна працавала ўся група.

Нашы рабяты вызначыліся і на работах па добраўпарадкаванню універсітэцкай тэрыторыі.

В. СЦЕПАНЕЦ,
камсорг групы Ф-21.

УВАГА—ПРЫРОДА!

З РАЗВІЦЦЁМ навукова-тэхнічнага прагрэсу на планеце ва ўсю сілу паўстала пытанне рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў. У цяперашні час праблема аховы і ўзнаўлення прыродных рэсурсаў займае розумы не толькі вучоных-біёлагаў. Ахова прыроды і клопаты аднаночак-аматараў у мінулым стагоддзі ператварылася не толькі ў дзяржаўную, але нават міжнародную праблему. Невыпадкова таму такая вялікая ўвага была ўдзелена пытанням аховы прыроды ў Праграме КПСС і рашэннях XXIV з'езда КПСС.

У Дырэктывах XXIV з'езда КПСС па пяцігадоваму плану развіцця народнай гаспадаркі СССР на 1971—1975 гады гаворыцца: «Узмацніць ахову прыроды. Павысіць адказнасць міністэрстваў і ведамстваў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый за рацыянальнае выкарыстанне прыродных рэсурсаў —зямлі, вод, атмасферы, карысных выкапняў, а таксама за ўзнаўленне раслiннага і жывёльнага свету».

Усё гэта прымушае зусім па-новаму падыходзіць да выкладання ў ВНУ і тэхнікумах краіны курса «Ахова прыроды». Ад таго ж, наколькі правільнае прыродаахоўнае ўяўленне атрымае малады спецыяліст, залежаць яго адносіны да прыродных багаццяў нашай краіны.

У канцы верасня ў Мінску адбыўся рэспубліканскі навукова-метадычны семінар-нарада выкладчыкаў курса «Ахова прыроды» вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў Беларускай ССР. Ініцыятарамі гэтай нарады з'явіліся Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў БССР па ахове прыроды і Беларускае таварыства аховы прыроды. У нарадзе прынялі ўдзел вядучыя вучоныя К. Н. Благасклонаў—дацэнт МДУ, Н. А. Гладкоў — прафесар МДУ, А. В. Міхееў—прафесар МДПІ, Д. Л. Арманд — доктар геаграфічных навук, прафесар МДУ і прадстаўнікі Літвы і Малдавіі, Кіргізіі і Расійскай Федэрацыі.

З дакладам «Аб задачах аховы прыроды, рэсурсаў у БССР у святле рашэнняў XXIV з'езда КПСС» выступіў старшыня Дзяржкамітэта БССР па ахове прыроды Т. С. Махнач. У дакладзе дадзен аналіз стану прыродаахоўнай работы па разнастайных напрамках, прыведзены прыклады безгаспадарчых адносін да прыродных багаццяў.

НАМЕСНІК МІНІСТРА вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі Н. І. Красоўскі зрабіў даклад аб стане і мерах паляпшэння выкладання курса «Ахова прыроды» ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах рэспублікі. У дакладзе зроблена спроба абагуліць налўны вопыт вядзення гэтага курса ў ВНУ і тэхнікумах.

У ходзе абмеркавання дакладаў высветлілася, што важнейшымі формамі выхавання правільных адносін да прыроды ў студэнтаў акрамя лекцый з'яўляюцца ўцягненне іх у прапагандысцкую работу, падрыхтоўка грамадскіх інспектараў па ахове прыроды на базе факультэтаў грамадскіх прафесій, стварэнне «зялёных дружын» (дружыны па ахове прыроды), выяўленне помнікаў прыроды і арганізацыя іх аховы.

Аднадушнай думкай удзельнікаў семінара было тое, што ў цяпер існуючым аб'ёме курса нельга дабіцца адчувальных вынікаў. Настаў час увесці курс «Ахова прыроды» ва ўсіх ВНУ і тэхнікумах рэспублікі і павялічыць аб'ём лекцыйнага цыкла да 30—40 гадзін, прадугледзеўшы практычныя заняткі.

Якое ж становішча ў нас. Курс «Ахова прыроды» чытаеццаў ў нашай ВНУ ужо каля 10 год. Галоўным недахопам прыродаахоўнага выхавання нашых студэнтаў варта лічыць тое, што лекцыйны курс па гэтай дысцыпліне чытаецца толькі на адным біёлага-глебавым факультэце.

А ХІБА НЕ ПАТРЭБНЫ веды па ахове прыроды выпускнікам геалагічнага, механіка-матэматычнага фа-

Праблемы, меркаванні, роздум

«Працэс навучання ў ВНУ сёння ўсё больш абапіраецца на самастойную, блізкую да даследчай, дзейнасць студэнта. Масавым стаў удзел студэнтаў у навуковых гуртках і семінарах, як ніколі шырокую папулярнасць набылі конкурсы і выстаўкі навуковых работ. І гэта добра», — гэтыя словы Генеральнага сакратара ЦК КПСС Леаніда Ільіча Брэжнева, сказаныя ім на Усесаюзным злёце студэнтаў, — баявая праграма ўсяго нашага студэнцтва.

Сёння мы змяшчаем два матэрыялы аб стане навукова-даследчай работы на эканамічным і гісторыка-філалагічным факультэтах. А як абстаіць справы на іншых факультэтах?

ДАСЛЕДУЮЦЬ СТУДЭНТЫ

Асноўная задача, пастаўленая партыяй і урадам перад вышэйшай школай заключаецца ў няўхільным павышэнні якасці падрыхтоўкі маладых спецыялістаў, добрых арганізатараў, актыўных будаўнікоў камунізму.

Выкананню гэтай задачы ў вялікай меры садзейнічаюць студэнцкія навуковыя таварыствы і студэнцкія навуковыя гурткі. На гістарычным аддзяленні гісторыка-філалагічнага факультэта вось ужо трэці год існуе гурток па ўсеагульнай гісторыі (кіраўнік — прафесар А. А. Бенядзіктаў, стараста — В. Шырокі). Галоўная мэта гуртка — паглыбленне ведаў студэнтаў, пашырэнне іх кругагляду, а таксама прывіццё навыкаў навукова - даследчай работы. Падрыхтоўка дакладаў і рэфератаў прывучае студэнтаў да самастойнасці, да сур'ёзнага аналізу даследуемых пытанняў, да глыбокага засваення вучэбнага матэрыялу. Трэба адзначыць, што акрамя дакладчыка, да даклада рыхтуюцца, як правіла, і два апаненты, што робіць абмеркаванне больш жывым і цікавым.

З цікавымі дакладамі выступілі студэнты Уладзімір Шырокі («Арыйскае заваяванне Індыі»), Людміла Мікітчанка («Індская культура»), Людміла Сопнева («Альма Матэр») і інш. Тэмы гэтых дакладаў прысвечаны сівой старажытнасці, але тым не менш захоўваюць сваю актуальнасць і да сённяшняга дня.

Добрай традыцыяй становяцца выступленні перад членамі гуртка выкладчыкаў. У прыватнасці, сваімі назіраннямі і ўражаннямі перад студэнтамі падзяліліся прафесар А. А. Бенядзіктаў, удзельнік Усесаюзнай канферэнцыі індолагаў і дацэнт Г. С. Еўдакіменка, які з'яўляўся дэлегатам ад нашай ВНУ на Міжнародным кангрэсе гісторыкаў.

Павышэнню творчай актыўнасці гуртkоўцаў садзейнічаюць конкурсы навуковых работ. На праводзіўшымся агульнауніверсітэцкім конкурсе студэнцкіх навуковых работ, прысвечаным 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, ад гуртка былі накіраваны дзве работы. Ім былі прысуджаны прызавыя месцы. Гэта работа В. Шырокага «Арыйскае заваяванне Індыі» і работа В. Багамольнікава «Да пытання аб значэнні тэрміну «даса» ў «Законах Ману».

Гурток мае свой друкаваны орган — «Гістарычны бюлетэнь». У ім змяшчаюцца артыкулы і заметкі аб праслаўленых вучоных і рэвалюцыянерах, аб героях за свабоду і незалежнасць сваёй Радзімы, аб выдатных гістарычных падзеях і адкрыццях, аб помніках старажытнага мастацтва. Асвятляюцца таксама пытанні студэнцкага жыцця, а іменна: праходжанне археалагічнай і педагагічнай практык, дапамога калгасам ва ўборцы ўраджаю, удзел у суботніках і нядзельніках; старшакурснікі дзеляцца сваім вопытам работы ў гуртку і вопытам напісання курсавых работ.

«Бюлетэнь» багата ілюстраваны, прычым многія ілюстрацыі выконваюцца самімі гуртkоўцамі. Многа сіл для таго, каб зрабіць «Бюлетэнь» цікавым і змястоўным, прыклалі Аліна Шаюпава, Васілій Сычоў, Галіна Костылева, Аляксандр Касалапаў, Яўгеній Бамко.

У заключэнне хочацца пажадаць студэнтам-першакурснікам запісацца ў гурток па ўсеагульнай гісторыі. Работа ў гуртку дапаможа стаць высокакваліфікаваным спецыялістам і паўней раскрыць свае здольнасці.

В. БАГАМОЛЬНІКАЎ,
студэнт II курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

ВЕДЫ, ПОШУК, АДКРЫЦЦЁ

Агульнавядома, якое вялікае значэнне зараз надаецца навуковай творчасці студэнтаў. Сёння і навука і вучоба — два бакі адзінага працэсу. З новай сілай гэта падкрэслена на Усесаюзным злёце студэнтаў «Неад'емнай часткай падрыхтоўкі спецыялістаў, — падкрэсліў, выступаючы на злёце, міністр вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР В. П. Ялюцін — павінна стаць дзейнасць студэнтаў у навуковых гуртках і студэнцкіх канструктарскіх бюро (СКБ)».

Дзеючыя вучэбныя праграмы забяспечваюць студэнтаў ведамі. Што ж датычыць другой задачы — фарміраванне творчай асобы — то для яе рашэння, як паказвае вопыт перадавых ВНУ краіны, будучы спецыяліст павінен яшчэ ў сценах ВНУ далучыцца да навуковай работы, авалодаць метадамі навуковага аналізу, атрымаць навыкі даследвальніка.

Тут перш за ўсё ўзнікае пытанне: ці можна ўсіх студэнтаў прыцягнуць да навуковай работы або толькі найбольш здольных і мэтанакіраваных? Большасць прытрымліваецца першага погляду. У гэтым выпадку студэнцкая навуковая работа з элемента неабходнага, пажаданага павінна ператварыцца ў неабходны элемент вучэбнага працэсу і заняць пэўнае месца ў вучэбным плане і праграме. У многіх ВНУ для сумяшчэння гэтай дадатковай нагрузкі на студэнтаў з насычанага існуючага вучэбнага плана пайшлі на скарачэнне аб'ёму прыкладных і спецыяльных курсаў. Як паказаў вопыт, гэта кампенсуецца навыкамі самастойнай творчай работы, якія набываюць у гэтым выпадку ўсе без выключэння студэнты.

У гэтай сувязі задача СНТ: прывіць студэнтам прагу да ведаў і, што вельмі важна, — уменне здабываць іх, дапамагчы знайсці сваё прызванне.

У нас жа, ва універсітэце, з прычыны адсутнасці масавых, пастаянна арганізаваных, студэнцкіх даследаванняў, асобныя курсавыя работы і рэфераты, якія не змяшчаюць самастойных даследаванняў і абагульнення канкрэтнага фактычнага матэрыялу, адносяць перад конкурсамі, да навуковых работ і нават прадстаўляюць на конкурс. Магчыма таму наш універсітэт займае адно з апошніх месц у рэспубліцы па пастаноўцы студэнцкай навуковай работы.

Усе мы памятаем, як здорава дапамог у развіцці мастацкай самадзейнасці конкурс на лепшы факультэт ГДУ, праведзены ў мінулым годзе. Магчыма правядзенне агляду-конкурсу на лепшы факультэт (або кафедру) ГДУ па арганізацыі студэнцкай навукова-даследчай работы з'явілася б важным фактарам актывізацыі работы СНТ.

Як вядома, зараз ва ўсіх ВНУ разгорнута падрыхтоўка да Усесаюзнага конкурсу на лепшую студэнцкую навуковую работу, прысвечанага 50-годдзю ўтварэння СССР, першы этап якога (гарадскія і інстытуцкія канферэнцыі адбудуцца ў снежні 1971 года). Мы спадзяемся, што вырашэнне гэтага шырокага кола пытанняў прыведзеных вышэй, у асноўным, у парадку пастаноўкі, дазволіць палепшыць работу СНТ і дабіцца поспеху ў IV Усесаюзным конкурсе па праблемах грамадскіх навук, гісторыі ВЛКСМ і міжнароднага маладзёжнага руху.

Цяпер хацелася б спыніцца на стане студэнцкай навуковай работы на нашым факультэце — самым маладым у ГДУ. Нядаўна адбыўся сход камсамольскага актыву факультэта, цалкам прысвечаны рабоце СНТ.

Было адзначана, што адна з асноўных цяжкасцей — вялікая загружанасць студэнтаў вучэбнай работай. Таму толькі найбольш здольным і мэтанакіраваным студэнтам удаецца пасля 6—8 гадзін штодзённых заняткаў выкрайваюць час на навуковую работу. Аднак і ў гэтых умовах мы вырашылі прадоўжыць работу ўжо існаваўшых гурткоў (палітэканоміі капіталізму і палітэканоміі сацыялізму) і арганізаваць рад новых (канкрэтнай эканомікі, эканамічнай геаграфіі і семінар па праблемах гаспадарчай рэформы). Было вырашана прытрымлівацца наступнай сістэмы ўцягнення студэнтаў у СНТ.

Першыя і другія курсы — азнаямленне са спецыяльнасцю, выкананне невялікіх індывідуальных заданняў, складанне дакладаў і рэфератаў па актуальнай тэматыцы і выступленне з імі на навукова-студэнцкіх семінарах і гуртках; адбор здольных да навуковай работы.

Што датычыць трэцяга курса, то асаблівыя надзеі мы звязваем з праходзячай летам гэтага года практыкай, якая дазволіць сабраць нам вялікі фактычны матэрыял, які, відавочна, выльецца у рад цікавых работ.

Плануецца таксама, уводны курс «Навуковыя асновы арганізацыі эканамічных даследаванняў», які прачытае доктар эканамічных навук, прафесар М. В. Научыцель.

Абяцаюць быць цікавымі да конкурса работы студэнтаў Т. Сяргеевай, Г. Барсук, Л. Уласавай, А. Саснова і іншых. Мы спадзяемся, што да конкурса будуць падрыхтаваны работы, выкананыя на высокім узроўні і на актуальную тэму, што дазволіць дастойна прадставіць наш універсітэт на рэспубліканскім і Усесаюзным конкурсах.

М. ТКАЧОЎ,
студэнт трэцяга курса, старшыня савета СНТ эканамічнага факультэта.

У любой навуковай рабоце нязменным спадарожнікам студэнтаў з'яўляецца бібліятэчны каталог.

На гэты раз ён спатрэбіўся студэнтам гісторыка-філалагічнага факультэта.

культэта, факультэта фізічнага выхавання і інш? Хто ж, як не выпускнікі геафака павінны ведаць прынцыпы прыродакарыстання. Ніводнае буйное збудаванне прамысловага або бытавога прызначэння не можа быць пабудавана без папярэдніх геалагічных даследаванняў грунтаў, наступнага заключэння аб магчымасці будаўніцтва. Гідрагеолагі ў працэсе сваёй практычнай дзейнасці працуюць з такім важным прыродным рэсурсам, як прэсная вада. А ўжо зараз вучоныя-гідрагеолагі занепакоены абмежаванасцю водных запасаў на планеце. Усё часцей буйныя гарады і прамысловыя прадпрыемствы адчуваюць недахоп у пітной і тэхнічнай вадзе. Гідрагеолагі павінны дапамагчы ў вырашэнні праблемы рацыянальнага выкарыстання водных рэсурсаў. Яшчэ адзін прыклад. Выкладчыкі фізічнай культуры, як правіла, узначальваюць і арганізуюць турысцкія паходы школьнікаў па роднай краіне. Многім даводзілася хадзіць па турысцкіх сцежках, у месцах масавага адпачынку. Усякі заўважаў, што вызначае гэтыя месцы, Гэта, перш за ўсё, бруд, кансервавыя бляшанкі, папера, бутэлькі і бітае шкло, паламаныя дрэвы і кусты, кастры, спісаныя і запэцканыя надпісамі сцены старадаўніх помнікаў і г. д. А турызм жа дае магчымасць не толькі знаёміцца з гісторыяй і прыгажэйшымі куткамі Радзімы, але адначасова павінен служыць адной з форм выхавання ў рабят правільных, ленінскіх адносін да багаццяў роднай прыроды і гістарычнага мінулага. Абавязкі па прывіццю гэтага выхавання павінны легчы на арганізатара паходу выкладчыка фізічнага выхавання.

Гэта толькі адзінкавыя, можа быць, не самыя галоўныя доводы ў карысць вядзення курса «Ахова прыроды» на астатніх факультэтах універсітэта.

ПАРАЎНОЎВАЮЧЫ СТАН прыродаахоўнай работы на біёлага-глебавым факультэце нашага універсітэта і ў Мінскім дзяржпедінстытуце або з Віцебскім педінстытутам імя Кірава міжволі прыходзіш да вываду, што справы абстаяць далёка не так, як хацелася б. Вельмі многае маглі б мы пачэрпнуць па формах работы, наладзіўшы сувязь з біёлага-глебавым факультэтам МДУ і іншымі вядучымі універсітэтамі краіны.

З мэтай падрыхтоўкі на грамадскіх пачатках інспектараў па ахове прыроды можна было б прыцягнуць супрацоўнікаў абласнога ўпраўлення па ахове прыроды. Аднак першачарговай задачай павінна быць актывізацыя работы пярвічнага таварыства аховы прыроды.

А. ЦІХАНСКІ,
асістэнт каферы заалогіі.

Раіць урач

АБ ПРАФІЛАКТЫЦЫ ГРЫПУ

Грып — інфекцыйнае захворванне, якому ўласціва выклікаць не толькі эпідэміі, але і пандэміі, гэта значыць шырока распаўсюджаныя эпідэміі...

Грып выклікаецца вірусамі, якія па сваіх біялагічных уласцівасцях раздзяляюцца на тыпы А, В, С. Вірус грыпу, які знаходзіцца галоўным чынам на слізістых абалонках носа і горла хворага, пры чыханні, кашлі і размове трапляе ў паветра разам з кропелькамі сліны або насавой слізі. Такім чынам, хворы ўсюды рассейвае вірус грыпу.

Грып лёгка перадаецца ад хворага чалавека здароваму і паражае як дарослых, так і дзяцей. Першыя прызнакі яго: азноб, затым павышэнне тэмпературы, галаўны боль, дрэнны апетыт. Адначасова з ліхаманкавым станам з'яўляецца насмарк, сухасць у роце, сухі кашаль.

Распаўсюджаная думка аб грыпе як аб лёгкай хваробе няправільная. Грып дае такія ўскладненні, як запаленне лёгкіх, пляўрыт, гаймарыт, запаленне сярэдняга вуха, неўрыт, запаленне мазгавых абалонак і інш.

Пры першых прызнаках захворвання неабходна легчы ў пасцель і выклікаць урача. У цяперашні час праводзяцца папераджальныя прафілактычныя прышчэпкі — грыпознай вакцынай.

Каб не захварэць грыпам, трэба захоўваць рэжым працы і адпачынку, не ператамляцца, больш бываць на свежым паветры, спаць дастатковы час, рэгулярна харчавацца, займацца фізкультурай і спортам.

Для змяншэння рызыкі выпадковага захворвання трэба часова адмовіцца ад наведвання месц масавага скаплення людзей.

Э. ДАДЗІЕМАВА,
урач медпункта ГДУ.

АЛІМПІЙСКІ СЕЗОН КЛІКАЕ НА СТАРТ

Гэта стала ўжо добрай традыцыяй — кожны год у лістападзе праводзіць агульнаўніверсітэцкі спартыўны вечар. На ім ідзе размова аб поспехах, разбіраюцца недахопы, намячаюцца планы на будучае. Будзе аб чым расказаць спартсменам ГДУ і аб закончыўшымся напружаным сезоне.

Масава прайшлі спаборніцтвы другой універсітэцкай спартакіяды па 14 відах спорту. У іх удзельнічалі зборныя каманды ўсіх факультэтаў. Як і ў мінулыя гады, камандную перамогу атрымалі студэнты факультэта фізічнага выхавання. Яно і зразумела — тут вучацца лепшыя спартсмены ардэнаноснай Гомельшчыны, якія неаднаразова паспяхова выступалі ў буйнейшых рэспубліканскіх і усесаюзных спаборніцтвах. Другімі прызёрамі ў камандным заліку сталі будучыя фізікі. На фізічным факультэце многа ўвагі ўдзяляецца спартыўнай загартоўцы студэнтаў. Вялікую арганізатарскую работу праводзіць намеснік дэкана па спартыўна-масавай рабоце Г. Варатніцкі. І яна дае адчувальны плён. На працягу апошніх год каманды фізічнага факультэта называюцца ў ліку пераможцаў і прызёраў універсітэцкіх спаборніцтваў.

Зборныя каманды Гомельскага дзяржаўнага універсітэта паспяхова выступалі на рэспубліканскіх студэнцкіх турнірах. Прызавыя месцы занялі легкаатлеты і плыўцы, хакеісты і тэнісісты, роўна выступалі прадстаўнікі іншых відаў спорту.

Вядучыя спартсмены ГДУ у мінулым годзе паспяхова абаранялі спартыўны гонар Гомеля, вобласці і рэспублікі. Высокімі вынікамі вызначыліся студэнты факультэта фізічнага выхавання лёгкаатлеты Іван Барсукоў, Віктар Наўныка, Яўген Гаўрыленка, Генадзь Высоцін, Аркадзь Белы, Вольга Малахава, Тамара Бугаева, лыжнікі Мікалай Асідчанка і Пётр Пракапчук, плыўцы Аляксандр Ціклянкоў і Уладзімір Хомчанка, штангіст Рыгор Фарбераў і студэнтка эканамічнага факультэта чэмпіёнка СССР па лёгкай атлетыцы Надзея Марыненка, шахматыстка будучы фізік Ажыгіна і іншыя.

Майстар спорту па мастацкай гімнастыцы С. Скорыкова паспяхова вучыцца на 2 курсе факультэта фізічнага выхавання.

На здымку: Святлана на чарговай трэніроўцы.

Асабліва хочацца адзначыць выхавацеляў нашых лыжнікаў і весляроў П. Трацякова і В. Кільчэўскага, У. Паўлючкова і Л. Гейштара. Іх выхаванцы ўпэўнена перамаглі ў студэнцкіх спаборніцтвах беларускіх ВНУ.

Гомель лічыцца ў нашай рэспубліцы паўднёвым горадам. Здаецца, што зімой тут няма ўмоў для плённай трэніровачнай работы. Тым не менш, трэнеры Пётр Паўлавіч Трацякоў і Віктар Яфімавіч Кільчэўскі змаглі стварыць працаздольны, баявы і дружны калектыў, у які ўвайшлі здольныя спартсмены.

У мінулым годзе хакейная каманда універсітэта дэбютыравала ў першынстве Савецкага Саюза сярод каманд класа «Б». Навічкі паказалі свой дзёрзкі характар і прынеслі непрыемнасці некаторым сваім сапернікам. На фінішы сезона яны былі ўзнагароджаны бронзавымі медалямі за трэцяе месца сярод беларускіх каманд.

Удумліва выхоўвае хакеістаў малады трэнер Барыс Андрэевіч Чабатароў. Спартсмены сваімі сіламі пабудавалі хакейную пляцоўку, настойліва трэніруюцца, заняткі спортам спалучаюць з нядрэннай вучобай. Універсітэцкія хакеісты пачалі свой другі сезон у вялікім хакеі. Мы спадзяемся, што яны парадуюць нас сваімі новымі перамогамі.

Заканчваецца 1971 год. Нядрэнным ён быў для нашых спартсменаў. Сёлета шэсць студэнтаў сталі майстрамі спорту Савецкага Саюза, 60 чалавек выканалі нарматывы кандыдатаў у майстры спорту і першаразраднікаў, каля тысячы — другога і трэцяга разрадаў.

Адказным і змястоўным абяцае быць 1972 год. У жыцці спартсменаў ён асаблівы — гэта год чарговых XX летніх алімпійскіх гульняў. Мы ўпэўнены, што і ў Мюнхене гонар савецкага спорту будуць дастойна абараняць выхаванцы ГДУ.

Ф. СЫРАДОЕЎ,
старшыня спартыўнага клуба Гомельскага дзяржаўнага універсітэта.

ПОСПЕХ У МАГІЛЁВЕ

Баскетбольныя каманды вышэйшых навучальных устаноў Беларускай ССР прымалі ўдзел у занальным першынстве ВНУ рэспублікі. Турнір працягваўся чатыры дні. Разам з нашай камандай у ім выступалі студэнткі Беларускага інстытута народнай гаспадаркі, Магілёўскага педагагічнага і Беларускага тэхналагічнага.

Спартсменкі Гомельскага дзяржаўнага універсітэта правялі тры матчы, і ў кожным з іх выйшлі пераможцамі. Гэта, несумненна, паспяховы вынік.

Раскажу больш падрабязна, як праходзілі сустрэчы. Матч з камандай Беларускага тэхналагічнага інстытута асаблівай цяжкасці не прадстаўляў. Аб гэтым і гаворыць канчатковы лік — 66:15. Больш напружаным быў паядынак з гаспадарамі спаборніцтваў. Дзяўчаты Магілёўскага пединстытута змагаліся за кожны мяч. Фінальны ж свісток суддзяў зафіксіраваў перамогу гамяльчанак — 72:47.

Цяжкай і напружанай была сустрэча баскетбалістак ГДУ з спартсменкамі інстытута народнай гаспадаркі. Да апошняй мінуты цяжка было назваць лепшую каманду. Сустрэча праходзіла ў пазіцыйнай барацьбе і не ў хуткім тэмпе. Толькі тры ачкі выявілі нашу перавагу.

Не ўсе лініі гомельскай каманды правялі сустрэчы роўна. Калі ў нападзенні ўдала дзейнічалі студэнтка другога курса Аляксандра Малінская і першакурсніца Людміла Міхеенка, то абаронцы гулялі з памылкамі. З апошніх можна адзначыць толькі Людмілу Цыгіпаву. Яна некалькі разоў удала падключалася ў атаку і прынесла камандзе 15 ачкоў.

В. АРЛОЎ,
трэнер каманды.

НА ЗДЫМКУ: зборная каманда баскетбалістак ГДУ.
Фота Р. Пінскага.

ЧЫМ БЫ ВЫЗНАЧЫЦЦА?..

ФЕЛЬЕТОН

Мары... Кім толькі не бываем мы ў іх? Адзін бачыць сябе смелым сокалам, другі — вядомым матэматыкам, які рашыў задачу, над якой доўгія дзесяцігоддзі біліся лепшыя розумы чалавецтва, трэці... Ды што весці пералікі — кожны ў юнацтве жадаў чым-небудзь новым здзівіць свет.

У Арменіі жыў чарнавокі хлопчык Сярожа Мергелян. Рашаў задачы, бегаў па лугах, узбіраўся на скалы. Ішоў час — у 14 год юнак закончыў сярэднюю школу, вучыўся ва універсітэце, у 21 год стаў кандыдатам фізіка-матэматычных навук, затым напісаў доктарскую. Цяпер імя акадэміка С. Мергеляна вядома далёка за межамі роднай Арменіі.

У 19 гадоў уліўся ў літаратурную сям'ю і Яўген Еўтушэнка —таленавіты савецкі паэт.

Мары... У нашай краіне яны становяцца рэчаіснасцю.

Але годзе прыкладаў. Відаць, не вельмі цікава чытаць аб тым, што вядома? Не спяшайся, чытач, будзе і новае.

У падмаскоўным горадзе Загорску рос светлавалосы хлопчык Валера Яромкін, вучыўся нядрэнна. Гледзячы на сына, радаваліся Іван Васільевіч і Ганна Якаўлеўна. Закончыў юнак школу.

— Буду вучыцца далей,— паведаміў бацькам хлопец.

— Старайся, сынок!

— Першая спроба стаць студэнтам была няўдалай. І вось у 1970 годзе Валерый у ліку абітурыентаў Гомельскага дзяржаўнага універсітэта. Пераадолеўшы вялікі конкурс і хваляванні, з абітурыенцкай гвардыі ён перайшоў у студэнцкую сям'ю. І з таго часу мара вызначыцца пасялілася ў галаве будучага філолага.

Свой шлях да вядомасці студэнт Яромкін пачаў з прычоскі. Некалькі месяцаў не наведваў цырульню.

—Слухай, можа ў цябе грошай няма? — цікавіліся таварышы.

— Цемната-а,—пагардліва адказваў прэтэндэнт у геніі, — адсталі ад веку.

— Можа і так, — згадзаліся аднакурснікі.

— Яны яшчэ не тое ўбачаць, — мроілася ў галаве Яромкіна мара.

З магнітафонам пад пахай, з якога несліся сабачы брэх з барабаннай дроб'ю ўперамешку, Валерый шпацыраваў па гомельскіх вуліцах — з жахам давалі яму дарогу дзеці, з дакорам глядзелі ўслед дарослыя.

Валерый працягваў свой шлях да «вядомасці». Першую прыступку пераадолеў паспяхова — стаў падобны на нашых далёкіх продкаў — неандэртальцаў.

Здаўшы першую сесію ў ГДУ, Яромкін адправіўся на адпачынак у Загорск.

— Набірайся, сіл, сынок, — пяшчотна глядзелі на нашчадка Яромкіны-старэйшыя.

Але імкненне вызначыцца не давала спакою. За хуліганскія паводзіны ў грамадскім месцы Яромкін быў затрыман мясцовай міліцыяй. Аб яго «прыгодах» паведамілі ў наш універсітэт. Таварышы па вучобе прынцыпова і аб'ектыўна ацанілі паходжанні камсамольца Яромкіна—яму была аб'яўлена вымова з апошнім папярэджаннем.

Здавалася б, сур'ёзны сігнал, але з Валерыя, як з гуся вада. Ён працягваў дрэнна паводзіць сябе. Мінулай вясной наш герой учыніў п'яную баталію з студэнтам трэцяга курса гісторыка-філалагічнага факультэта Сяргеем Бяловым. Дарэчы, у гэтай бойцы прэтэндэнт у геніі згубіў неразлучны магнітафон.

Абрыдлі таварышам непрыгожыя паводзіны Яромкіна, — яны аднадушна вырашылі, што Валерыю не месца ў камсамоле.

Бяжыць час, а Яромкін усё працягвае «вызначацца». 18 лістапада ў нецвярозым стане ён з'явіўся ў грамадскім месцы.

Не падумайце, што Сяргей Бялоў — ахвяра Яромкіна. І ён паводзіць сябе не лепш. Як кажуць у народзе, гэта «добры фрукт». За вясновую прыгоду яго «узнагародзілі» строгай вымовай. Камсамольцы спадзяваліся, што сумленнай працай у будаўнічым атрадзе ён адновіць сваю зганьбаваную рэпутацыю. Гэтага не здарылася.

17 жніўня бягучага года Сяргей Бялоў і студэнт другога курса гісторыка-філалагічнага факультэта Віталь Жулега, падмацаваўшыся гарэлкай, паводзілі сябе непрыстойна ў Акцябрскім раёне. Жулега зламаў паркан прыватнага прысядзібнага ўчастка, а Бялоў, які прысутнічаў пры гэтым, не спыніў дэбашыра. Дарэчы, незадоўга да гэтай сумнай падзеі Жулега спрабаваў у нецвярозым стане сесці за руль чужой машыны. Ад такіх будаўнікоў байцы атрада рашуча пазбавіліся.

Камітэт камсамола аддаў належнае і Віталю — яму аб'яўлена строгая вымова.

Не падумайце, што толькі філолагі так «вызначаюцца». Іх манаполія не дае спакою і некаторым геолагам. Студэнт пятага курса Уладзімір Булгакаў, напіўшыся гарэлкі, перабламаў у інтэрнаце свой пакой з чужым. А ў выніку — непрыемнасці.

Мары... Юнацкія імкненні. Яны збываюцца ў нашай краіне. Збудуцца яшчэ не адны. Але такім, пра якія расказана вышэй, не месца ў студэнцкай сям'і.

Р. ПІНСКІ.

ГЭТА ЦІКАВЫ СВЕТ.

ФАУНА

...самая вялікая птушка на зямлі — афрыканскі страус. Яго вышыня дасягае трох метраў, а вага — 90 кілаграмаў. Страусы не лятаюць, але выдатна бегаюць. У пустыні іх цяжка дагнаць нават на кані. Страусы нясуць самыя буйныя яйкі — велічынёй з сподак, вагой больш кілаграма. У XVII ст. былі па-варварску знішчаны гіганцкія страусы, якія былі ўдвая больш сучасных афрыканскіх. Іх найбольш буйныя яйкі важылі па 8 кілаграмаў. Яешняй з такога яйка можна было б накарміць 40 чалавек. Страусы — выдатныя памочнікі пастухоў. Яны на рэдкасць пільныя і кідаюцца на любога незнаёмага чалавека, што з'яўляецца на «даверанай іх апецы» тэрыторыі. Таму ў Паўднёвай Афрыцы страусаў часта выкарыстоўваюць для аховы авечак.

...самай хвастатай жывёлінай на зямным шары з'яўляецца курыца. Убачыць доўгахвостых курэй можна толькі ў маленькай вёсачцы Кацё, што размешчана кіламетрах у дваццаці ад горада Коці на востраве Сікоку. Больш 270 год назад гэту пароду вывеў селянін Рыдзаэмон Такэіці. Найбольшай даўжынёй вызначаюцца хвасты курэй светла-ліловай пароды, якім належыць і «рэкорд» — 7 метраў 30 сантыметраў.

Фотаздымкі для гэтага нумару газеты зрабіў А. Рудчанка.

Рэдактар М. ВОІНАЎ.

АЗ 35419. «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университет» (на белорусском языке). Адрас рэдакцыі: Гомель, вул. Савецкая, 108, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1. Зак. 4031